

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
DLA ZAWODU TECHNIK OBSŁUGI TURYSTYCZNEJ – przedmioty zawodowe
- Program nauczania Technik obsługi turystycznej 422103**

1. *Został opracowany w oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 24 lutego 2012r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych*
2. *Celem przedmiotowego systemu oceniania jest:*
 - *informowanie ucznia o poziomie osiągnięć i postępach edukacyjnych,*
 - *pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju,*
 - *motywowanie ucznia do dalszej pracy,*
 - *dostarczanie rodzicom / prawnym opiekunom/ i nauczycielowi informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia,*
 - *umożliwienie nauczycielowi doskonalenie organizacji i metod pracy.*

Istotnym elementem w procesie dydaktycznym jest sprawdzanie i ocenianie osiągnięć ucznia. Proces oceniania powinien być prowadzony w trakcie realizacji programu zgodnie z przyjętymi kryteriami.

Możemy stosować dwa sposoby oceniania – bieżący i okresowy.

Bieżący – pozwala motywować ucznia do systematycznej pracy przez bieżącą kontrolę wiadomości i umiejętności zdobytych na zajęciach. Sposób ten daje możliwość obserwowania rozwoju ucznia oraz sprawdzenia, czy nauczyciel stosuje odpowiednie metody i formy pracy z uczniem.

Drugi sposób to ocenianie *okresowe* przeprowadzane po przerobieniu działu lub prowadzone pod koniec pierwszego półrocza czy roku szkolnego. Ocenianie okresowe obejmuje znacznie szerszy zakres materiału i wymaga dłuższego czasu realizacji.

Zalecenia dotyczące oceniania

Realizując treści programowe, należy systematycznie kontrolować osiągnięcia uczniów przez cały czas realizacji programu nauczania na podstawie określonych kryteriów.

Przedmiotem oceny powinno być nie tylko sprawdzenie wiadomości, ale i umiejętności posługiwania się wiedzą.

Sprawdzenie umiejętności powinno dostarczyć nauczycielowi informacji, jaki jest zakres i poziom opanowania przez ucznia treści określonych w szczegółowych celach kształcenia. Wskazane jest również zwrócenie uwagi na umiejętność łączenia przez ucznia teorii z praktyką.

Ocena osiągnięć szkolnych powinna mobilizować i motywować ucznia do nauki i zdobywania wiedzy oraz wpływać korzystnie na kształtowanie jego dyscypliny, pracowitości i odpowiedzialności za wykonywaną pracę. W procesie nauczania przedmiotów praktycznych wskazane jest stosowanie określonych metod kontroli osiągnięć ucznia.

1. Metody kontroli osiągnięć ucznia

1.1. Wypowiedź pisemna

Wypowiedź pisemna pozwala nauczycielowi na sprawdzenie stopnia przyswojenia i zrozumienia nowego tematu przez ucznia.

Ocenię podlegają:

- *sprawdziany* – dotyczą wszystkich uczniów i mogą mieć formę otwartych pytań lub testów o charakterze zamkniętym lub otwartym, sprawdzianów praktycznych przeprowadzanych w programach do obsługi turystów (pracownia obsługi informatycznej);
- *kartkówki,*
- *prace domowe,*
- *prace na lekcji,*
- *praca w grupach,*
- *referaty,*
- *prezentacje i projekty.*

Oceniając prace domowe, sprawozdania czy referaty, należy zwrócić uwagę na sposób poszukiwania wiedzy przez ucznia i selekcję informacji, jakiej dokonuje, oraz stopień jego samodzielności w tworzeniu tych prac.

Każde wykonane przez ucznia zadanie powinno być ocenione. Kontrolę poprawności wykonania zadań należy przeprowadzać w trakcie i po jego wykonaniu. Ocena osiągnięć ucznia po zakończeniu realizacji programu zajęć praktycznych powinna uwzględniać wyniki wszystkich zastosowanych przez nauczyciela sposobów sprawdzania osiągnięć ucznia.

W ocenie końcowej osiągnięć uczniów należy uwzględnić wyniki sprawdzianów ustnych i pisemnych, poziom wykonania ćwiczeń oraz projektów, a także zaangażowanie i aktywność na zajęciach. Sprawdzanie osiągnięć ucznia powinno być dokładne i systematyczne, ponieważ tylko w taki sposób możemy informować ucznia o poziomie jego osiągnięć i motywować go do pracy.

1.2. Wypowiedź ustna

Ocenię podlegają:

- *odpowiedzi ustne* – należy pamiętać o tym, aby pytania dawały uczniowi możliwość zrozumienia pojęć i faktów, a nie tylko odtworzenia wiadomości, pytania powinny być krótkie i na temat, sformułowane jasno i precyzyjnie, odpowiedź natomiast niezbyt długa i konkretna, oparta na fachowej terminologii,
- *aktywność na zajęciach*, czyli uczestnictwo w lekcji (dyskusja, rozwiązywanie problemów, udzielanie poprawnych odpowiedzi na zadane pytania).

1.3. Obserwacja pracy ucznia na lekcji podczas wykonywania zadań, ćwiczeń i projektów oraz prezentacji wyników

Obserwacja dostarcza nauczycielowi informacji o ogólnych predyspozycjach ucznia, jego umiejętnościach, koncentracji, organizacji, współpracy i aktywności na lekcjach.

Podczas sprawdzania i oceniania wykonanych zadań, ćwiczeń i projektów należy zwrócić uwagę na:

- sprawność wykonania wskazanych i zadanych przez nauczyciela prac,
- zaangażowanie w pracę,
- współpracę w grupie,
- trafność koncepcji projektu,
- dobór materiałów źródłowych,
- podział zadań oraz stopień zaangażowania uczestników w realizację ćwiczeń, projektu,
- stopień realizacji zamierzonych celów,
- wykonanie pracy,
- prezentację uzyskanych wyników zadania, ćwiczenia czy projektu.

Praca nad ćwiczeniem czy projektem powinna być oceniana na trzech płaszczyznach:

- planowania,
- realizacji,
- prezentowania.

2. Osiągnięcia podlegające sprawdzaniu i ocenianiu

Przedmiotem oceny są: wiadomości i umiejętności zdobyte przez ucznia w wyniku procesu kształcenia.

Oceniając osiągnięcia uczniów, szczególną uwagę należy zwrócić na:

- wiedzę i umiejętności zdobyte podczas zajęć,
- poprawność merytoryczną udzielanych odpowiedzi,
- poprawne posługiwanie się fachową terminologią zawodową,
- stosowanie obowiązujących przepisów prawa,
- stosowanie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz udzielanie pierwszej pomocy podczas korzystania z urządzeń i sprzętu biurowego, sporządzanie i posługiwanie się dokumentacją organizacyjną,
- obsługę sprzętu komputerowego i urządzeń biurowych,
- korzystanie z różnych źródeł informacji turystycznej,
- wyszukiwanie i selekcję informacji,
- udzielanie wszechstronnych informacji klientom,
- klasyfikowanie obiektów noclegowych,
- obliczanie kosztów różnego rodzaju imprez turystycznych,
- interpretację informacji znajdujących się w źródłach kartograficznych, danych statystycznych lub promocyjnych, projektowanie tras i programów imprez turystycznych,
- planowanie działań marketingowych,
- promocję produktu, usług, przedsiębiorstwa,

- opracowywanie strategii przedsiębiorstwa,
- zastosowanie wiedzy w sytuacjach typowych i problemowych
- umiejętność pracy w zespole,
- organizację stanowiska pracy,
- opanowanie poziomu umiejętności praktycznych umożliwiających wykonywanie określonych zadań na stanowiskach pracy,
- kolejność i czas wykonywania określonych czynności,
- zaangażowanie i samodzielność podczas wykonywania powierzonych zadań,
- zachowanie właściwej postawy podczas pracy – przestrzeganie dyscypliny, poczucie odpowiedzialności za powierzone mienie, okazywanie szacunku oraz umiejętność współpracy z innymi uczniami,
- wkład pracy ucznia i zaangażowanie w podejmowane działania,
- samokształcenie – praca własna.

2.1 Propozycje metod sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia z języka zawodowego. Ogólne założenia metodyczne

Osiągnięcie przedstawionych celów nauczania języka angielskiego będzie możliwe przy spełnieniu dwóch podstawowych warunków:

- Pełna aktywność ucznia – uczeń powinien świadomie uczestniczyć w zajęciach, systematycznie i rzetelnie wykonywać zadania – zarówno pod kierunkiem nauczyciela
- (w klasie), jak i samodzielnie (zadania domowe), dążyć do samodzielności w procesie uczenia się języka angielskiego.
- Odpowiedni, to znaczy najbardziej efektywny dla danego zespołu uczniowskiego i każdego z uczniów, sposób organizowania i kreowania procesu nauczania – uczenia się języka angielskiego.

Sprawdzanie poziomu i zakresu opanowania umiejętności określonych w szczegółowych celach kształcenia należy prowadzić systematycznie podczas realizacji programu nauczania przedmiotu, zgodnie z obowiązującą skalą ocen. Kryteria oceniania należy przedstawić uczniom na początkowych zajęciach.

W procesie oceniania należy stosować:

- sprawdziany pisemne: uzupełnianie tekstu z lukami, redagowanie pism, wypełnianie formularza na podstawie przeczytanych lub wysłuchanych informacji, rozwiązywanie zadań wielo-krotnego wyboru, dobór kolokacji,
- sprawdziany ustne: dialog kierowany, w którym nauczyciel jest rozmówcą, prezentacja na zadany temat, scenki sytuacyjne, odtwarzanie z pamięci krótkich dialogów sytuacyjnych, poleceń, ogłaszanie komunikatów,
- obserwacje pracy uczniów podczas wykonywania zadań.

Należy tak projektować sprawdziany, by uczeń mógł czerpać satysfakcję z pracy nad doskonaleniem swoich kompetencji językowych i był zainteresowany samodzielnym wykonywaniem zadań.

Oceniając umiejętności uczniów określone w szczegółowych celach kształcenia, należy brać pod uwagę następujące kryteria:

- umiejętność komunikowania się w języku obcym, w celu pozyskania i udzielenia informacji – prawidłową komunikację werbalną i niewerbalną, w typowej sytuacji związanej z obsługą turystyczną,
- rozumienie ze słuchu, biegłość mówienia i prowadzenia rozmowy,
- poprawność fonetyczną i gramatyczną,
- tłumaczenie i sporządzanie tekstu pisanego.

Należy uwzględniać również aktywność i zaangażowanie ucznia podczas zajęć. W ocenie końcowej osiągnięć ucznia należy uwzględnić wyniki wszystkich stosowanych metod sprawdzania osiągnięć.

Wnikliwa analiza wyników pracy uczniów pozwoli na potwierdzenie poprawności wykonania zadań oraz na dokonanie korekty popełnionych błędów.

2.2 Propozycje metod sprawdzania i oceny osiągnięć edukacyjnych ucznia z przedmiotu - praktyka zawodowa

Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów powinno odbywać się przez cały okres realizacji programu praktyki zawodowej na podstawie kryteriów określonych na początku praktyki. Kryteria oceniania powinny dotyczyć zakresu i stopnia opanowania przez uczniów umiejętności wynikających ze szczegółowych celów kształcenia. Podstawę oceny powinna stanowić obserwacja pracy ucznia.

W procesie oceniania należy zwracać uwagę na:

- przestrzeganie dyscypliny pracy,
- przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej,
- organizację stanowiska pracy,
- samodzielność podczas wykonywania pracy,
- zaangażowanie w realizację zadań,
- jakość wykonywanej pracy,
- kulturę obsługi klienta przedsiębiorstwa turystycznego

Oceny dokonuje się zgodnie z obowiązującą skalą ocen.

3 Kryteria ocen

3.1 Uczeń oceniany jest według ogólnie przyjętych zasad.

- oceny ustalane są w stopniach szkolnych w skali od 1 do 6, zgodnie z opisem wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanego programu nauczania,
- rezultaty prac w określonym programie do obsługi turystów oceniane są w systemie punktowym przeliczonym na oceny:

do 49%	niedostateczny (1)
50 - 65%	dopuszczający (2)
66 - 80%	dostateczny (3)
81 - 93%	dobry (4)
94 - 99%	bardzo dobry (5)
100%	celujący (6)

lub uczeń spełnia wszystkie warunki na ocenę bardzo dobry i osiąga sukcesy w olimpiadach, turniejach i konkursach zawodowych na szczeblu centralnym.

3.2 Zasady sprawdzania osiągnięć i oceniania uczniów:

- systematycznie na lekcjach ocenianie wiadomości i umiejętności z bieżącego materiału, każdy moduł kończy się zapowiedzianym powtórzeniem a następnie pracą pisemną (wykonaną w odpowiednim programie *dotyczy pracowni obsługi informatycznej w turystyce) w terminie ustalonym z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem,
- uczeń nieobecny na sprawdzianie, ma obowiązek zaliczyć materiał objęty sprawdzianem w terminie dwóch tygodni, od daty poprawy sprawdzianu ,
- sprawdzian z bieżącego materiału (trzech ostatnich lekcji) trwa 15 minut i nie musi być zapowiadany, uczeń może dwa razy w semestrze zgłosić swoje nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny oraz raz w semestrze, gdy przedmiot realizowany jest w wymiarze do 2 godzin tygodniowo,
- nieprzygotowanie należy zgłosić przed rozpoczęciem zajęć, co zostanie odnotowane w dzienniku, prawo do ulg w pytaniu zostaje zawieszane w miesiącu klasyfikacji semestralnej i końcoworocznej, podstawą wystawienia oceny semestralnej i końcoworocznej są stopnie szkolne otrzymane przez ucznia w ciągu semestru. Oceny bieżące mogą być wspomagane znakiem +, -,
- uczeń ma możliwość poprawienia oceny niedostatecznej ze sprawdzianu w ciągu 2 tygodni, a ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej,
- ocena jest jawna zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów),
- nie ocenia się ucznia po dłuższej usprawiedliwionej nieobecności w szkole, oraz ucznia w trudnej sytuacji życiowej,

- zaległości spowodowane dłuższą usprawiedliwioną nieobecności ucznia w szkole lub jego trudną sytuacją życiową są nadrobione i zaliczane (w terminie i formie uzgodnionej pomiędzy uczniem i nauczycielem).

3.2 Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów:

- osiągnięcia uczniów odnotowuje się w dzienniku lekcyjnym (oceny bieżące, śródroczne i końcoworoczne),
- dowody osiągnięć uczniów (prace pisemne), gromadzone są przez nauczyciela do końca roku szkolnego.

3.3 Formy przekazywania informacji zwrotnej dla ucznia i rodziców (prawnych opiekunów):

- przedstawienie wymagań edukacyjnych uczniom i rodzicom na początku roku szkolnego,
- bezpośredni kontakt z uczniem na lekcji, a w razie potrzeby rozmowa indywidualna,
- przekazywanie informacji wychowawcy klasy w celu przekazania rodzicom,
- bezpośredni kontakt z rodzicami,
- na 4 tygodnie przed klasyfikacją semestralną i końcoworoczną uczniowie i rodzice są informowani o przewidywanych ocenach niedostatecznych.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- biegle posługuje się fachową terminologią zawodową,
- opanował w 100% wiedzę i umiejętności objęte programem nauczania na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym,
- wykazuje się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi poza program nauczania,
- umiejętnie stosuje wiedzę z innych przedmiotów,
- precyzyjnie formułuje swoje wypowiedzi,
- umiejętnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu zadań teoretycznych,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania,
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe i wyciąga z nich wnioski,
- wykazuje szczególną aktywność na zajęciach,
- osiąga sukcesy w konkursach, olimpiadach i turniejach przedmiotowych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym programie nauczania na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym,
- wykazuje się znajomością i rozumieniem pojęć z zakresu realizowanego programu nauczania,
- sprawnie i umiejętnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- bezbłędnie posługuje się terminologią zawodową,
- potrafi samodzielnie formułować wnioski,
- jest aktywny na zajęciach,
- samodzielnie rozwiązuje zadania problemowe.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował podstawowe treści nauczania i nie przewiduje się żadnych kłopotów w opanowaniu przez ucznia dalszych treści kształcenia,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami,
- stosuje podstawowe pojęcia zawodowe,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania problemowe,
- potrafi samodzielnie formułować wnioski.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował jedynie w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane w realizowanym przez nauczyciela programie nauczania, co może oznaczać jego kłopoty z poznawaniem kolejnych, trudniejszych treści kształcenia w ramach danego przedmiotu,
- zna podstawowe pojęcia zawodowe,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania teoretyczne o średnim stopniu trudności,
- nie potrafi samodzielnie interpretować wyników.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- częściowo opanował podstawową wiedzę i umiejętności zawarte w programie nauczania, a jego braki nie przekreślają możliwości dalszej nauki, zadania o niewielkim stopniu trudności rozwiązuje z pomocą nauczyciela,
- przedstawia wiadomości w sposób nieuporządkowany,
- nie potrafi zastosować terminologii zawodowej,
- nie jest aktywny na zajęciach.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie spełnia oczekiwań określonych w realizowanym programie nauczania, co uniemożliwia mu bezpośrednią kontynuację opanowywania kolejnych treści,
- nie opanował podstawowych wiadomości zawartych w programie nauczania,
- nie potrafi rozwiązywać zadań nawet o niewielkim stopniu trudności,
- nie zna podstawowych pojęć zawodowych,
- nie jest aktywny na zajęciach,
- nie wykazuje chęci uzupełniania braków,
- opuszcza zajęcia.

Opracowała Beata Szędziół